

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Justyna Jarzombek

po rozpoznaniu w dniu 20 października 2017 r. w Gliwicach

sprawy H. S. (1) (S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o ustalenie kapitału początkowego

na skutek odwołania H. S. (1) (S.)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 5 listopada 2015 **nr** (...) - 2015

3 grudnia 2015 r. **nr** (...) - 2015

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że ustala, iż wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 106.431,16 zł (sto sześć tysięcy czterysta trzydzieści jeden złotych i 16/100).

(-) SSR del. Magdalena Kimel

Sygn. akt VIII U 2291/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05.11.2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił ubezpieczonemu H. S. (1) kapitał początkowy na dzień 31.12.1998 r w kwocie 79.629 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął m.inn: podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 633,64 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 51,90 %. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął 22 lata 7 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i 8 miesięcy i 26 dni okresów nieskładkowych.

Decyzją z dnia 03 grudnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ustalił ubezpieczonemu H. S. (1) kapitał początkowy na dzień 31.12.1998 r w kwocie 80.548,60 zł. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął m.inn: podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 648,41 zł. Do obliczenia podstawy

wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj od 01.01.1989 r. do 31.12.1998 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 53,11 %. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął 22 lata 7 miesięcy i 2 dni okresów składkowych i 8 miesięcy i 26 dni okresów nieskładkowych.

Ubezpieczony H. S. (2) złożył odwołania od wymienionych decyzji, wnosząc o ponowne obliczenie kapitału początkowego z uwzględnieniem dochodów za rok 1989. Podniósł, że za wymieniony rok organ rentowy uwzględnił jedynie dochód z działalności gospodarczej za 3 miesiące : sierpień, wrzesień i październik i nie uwzględnił dochodów z tytułu umowy o pracę w (...) w Z. sklep (...). Domagał się wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru za okres od 1979 do 1988 r.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o oddalenie odwołań, podnosząc, że po złożeniu przez ubezpieczonego pierwszego odwołania zweryfikował swoje stanowisko i za okresy zatrudnienia w (...)/Z. sklep (...) od 01.1989 r. do 07.1989 r. oraz (...)/Z. Sklep (...) od 11 do 12.1989 r.- przyjęto kwoty minimalnego wynagrodzenia, ponieważ nie przedłożył zarobków za sporne okresy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

H. S. (1) zatrudniony był w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu (...) w K. Oddział Z. od dnia 11.10.1979 r. do dnia 31.07.1989 r. na stanowiskach robotnika gospodarczego, sprzedawcy, kierownika sklepu.

Najkorzystniejsze wynagrodzenie w kolejnych 10 latach ubezpieczony uzyskał w latach 1979 – 1988.

Ubezpieczony uzyskał następujące wynagrodzenie:

- za rok 1979 - 39.185,00 zł
- za rok 1980 - 47.965,00 zł
- za rok 1981 - 68.080,00 zł
- za rok 1982- 79.684,00 zł
- za rok 1983 - 118.117,00 zł
- za rok 1984- 187.070,00 zł
- za rok 1985 - 282.071,00 zł
- za rok 1986 - 392.096,00 zł
- za rok 1987 - 356.673,00 zł
- za rok 1988 - 619.483,00 zł

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta osobowe i karty zarobkowe ubezpieczonego z okresu zatrudnienia w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu (...) w K. Oddział Z., częściowo w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S. z dnia 18.07.2017 r. (k 112-116).

Korekta wyliczeń dokonanych przez biegłego omówiona zostanie w części zważeniowej uzasadnienia.

Sąd uznał zebrany w sprawie materiał dowodowy za spójny i kompletny, a przez to mogący stanowić podstawę ustaleń w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 174 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., Nr 1440):

1. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

2. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2.(ust 2a)

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust 3)

Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 r.(ust 7)

Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 r. Współczynnik ten oblicza się według następującego wzoru:

$P = \text{wiek ubezpieczonego} - 18 \text{ staż ubezpieczeniowy}$

x

wiek emerytalny -18 wymagany staż

gdzie:

"p" - oznacza współczynnik;

wiek ubezpieczonego - oznacza wiek w dniu 31 grudnia 1998 r.;

wiek emerytalny - oznacza 60 - dla kobiet i 65 - dla mężczyzn;

staż ubezpieczeniowy - oznacza udowodniony okres składkowy i nieskładkowy;

wymagany staż - oznacza 20 - dla kobiet i 25 - dla mężczyzn;

z zastrzeżeniem ust. 12.

Staż ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy tego stażu ponad pełne lata, staż ten zaokrągla się w górę (ust 9)

Wiek ubezpieczonego, o którym mowa w ust. 8, określa się w pełnych latach, z tym że jeżeli w dniu 31 grudnia 1998 r. ubezpieczony ma więcej niż 6 miesięcy ponad wiek ustalony, to przyjmuje się pełne lata po zaokrągleniu w górę (ust 10)

W przypadku gdy w momencie objęcia ubezpieczeniem po raz pierwszy, ubezpieczony nie ukończył 18 roku życia, we wzorze, o którym mowa w ust. 8, liczbę 18 zastępuje się faktycznym wiekiem, w którym powstał obowiązek ubezpieczenia (ust 11)

Współczynnik, o którym mowa w ust. 8:

- 1) zaokrągla się do setnych części procenta;
- 2) nie może być wyższy od 100%. (ust12)

Wartość współczynnika, obliczonego na podstawie ust. 8, w zależności od płci, wieku ubezpieczonego oraz stażu ubezpieczeniowego w dniu 31 grudnia 1998 r., przedstawiona jest w tabeli, stanowiącej załącznik do ustawy(ust13)

Po myśli art. 17 ust 1 ustawy, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 1-4, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się podstawę wymiaru składek za okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu, z uwzględnieniem ust. 2 i 3. Przepis art. 15 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Zgodnie z art. 15 ust 4. w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

- 1)oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2)oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3)oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4)mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Z opinii biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent K. S. wynika, że najkorzystniejsze wynagrodzenie w kolejnych 10 latach ubezpieczony uzyskał w latach 1979-1988.

Sąd podzielił opinię biegłego, uznając wyliczenia za prawidłowe z następującymi zastrzeżeniami:

- za rok 1980 biegły nieprawidłowo wyliczył wynagrodzenie ubezpieczonego za miesiąc grudzień, które wynosi 6.075 zł a suma wynagrodzeń za okres od stycznia do grudnia 47.965,00 zł,
 - za rok 1981 r. biegły nieprawidłowo wyliczył wynagrodzenie za miesiące
 - marzec, które wynosi 4.521,00 zł
 - kwiecień, które wynosi 4.744,00zł
 - czerwiec, które wynosi 7.809,00 zł
 - wrzesień, które wynosi 7.363,00 zł
 - listopad, które wynosi 6.724,00 zł
- Suma wynagrodzeń za rok 1981 wynosi zatem 68.080,00 zł
- za rok 1983 biegły nieprawidłowo wyliczył wynagrodzenie za miesiące
 - luty, które wynosi 10.548,00 zł

- kwiecień, które wynosi 7.706,00 zł

- maj, które wynosi 7.141,00 zł

- wrzesień, które wynosi 13.580,00 zł

Suma wynagrodzeń za rok 1983 wynosi zatem 118.117,00 zł

- za rok 1984 biegły nieprawidłowo wyliczył wynagrodzenie za miesiące:

- marzec, które wynosi 18.660,00 zł

- czerwiec, które wynosi 13.560,00 zł

- wrzesień, które wynosi 15.085,00 zł

- grudzień, które wynosi 22.820,00 zł

Suma wynagrodzeń za rok 1984 wynosi zatem 187.070,00 zł

- za rok 1985 biegły nieprawidłowo wyliczył wynagrodzenie za miesiące:

- marzec, które wynosi 18.270,00 zł

- czerwiec, które wynosi 17.516,00 zł

- wrzesień, które wynosi 21.339,00 zł

- grudzień, które wynosi 59.264,00 zł

Suma wynagrodzeń za rok 1985 wynosi zatem 282.071,00 zł

- za rok 1986 biegły nieprawidłowo wyliczył wynagrodzenie za miesiące:

- kwiecień, które wynosi 26.231,00 zł

- wrzesień, które wynosi 31.165,00 zł

- za rok 1987 biegły nieprawidłowo wyliczył wynagrodzenie za miesiące:

- marzec, które wynosi 33.634,00 zł

- maj, które wynosi 34.562,00 zł

- czerwiec, które wynosi 28.205,00 zł

- sierpień, które wynosi 31.236,00 zł,

- wrzesień, które wynosi 24.036,00 zł

- grudzień, które wynosi 24.855,00 zł

Suma wynagrodzeń za rok 1987 wynosi zatem 356.673,00 zł

- za rok 1988 biegły nieprawidłowo wyliczył wynagrodzenie za miesiące:

- styczeń, które wynosi 41.344,00 zł

- luty, które wynosi 42.096,00 zł
- marzec, które wynosi 61.153,00 zł
- kwiecień, które wynosi 33.018,00 zł
- maj, które wynosi 37.571,00 zł
- czerwiec, które wynosi 46.780,00 zł
- lipiec, które wynosi 42.530,00 zł
- sierpień, które wynosi 47.183,00 zł
- wrzesień, które wynosi 49.920,0 zł
- październik, które wynosi 63.997,00 zł
- listopad, które wynosi 63.264,00 zł
- grudzień, które wynosi 90.627,00 zł

Suma wynagrodzeń za rok 1988 wynosi zatem 619.483,00 zł

Powyższe wyliczenia skorygowane zostały przez organ rentowy i ubezpieczony nie wniósł do nich zastrzeżeń.

Spór dotyczył wynagrodzeń za miesiące październik i grudzień 1986 roku.

Ubezpieczony zarzucił, że zarówno biegły, jak i organ rentowy nie doliczyli do wynagrodzenia za miesiąc październik kwoty 5.500 zł umieszczonej w rubryce 7, a za miesiąc grudzień kwoty 16.456 zł opisanej jako „kiermasz”, 10.000 zł opisanej jako „premia motywacyjna”.

Z karty wynagrodzeń ubezpieczonego za rok 1986 wynika, że w miesiącu październiku wypłacona została ubezpieczonemu kwota 5.500 zł, która ujęta została w rubryce nr 7. Należy podkreślić, że w pozostałych latach, składniki z rubryki nr 7 mimo, że również nie były opisane, zostały doliczone zarówno przez zbiegłego jak i ZUS do wynagrodzenia. Przykładowo w roku 1983 r, 1984, 1988 wszystkie kwoty z rubryki 7 mimo, że nie zostały opisane zostały uwzględnione. Ponadto kwota 5.500 zł z rubryki nr 7 przeniesiona została do rubryki „razem” i została opisana jako „opak” (co nie oznacza, że została zdublowana). W pozostałych okresach również kwoty opisane jako opak” doliczane były do wynagrodzeń ubezpieczonego (np. w maju 1988 r.). Zatem kwota 5.500 umieszczona w rubryce nr 7 za miesiąc październik 1986 r. winna zostać doliczona do wynagrodzenia ubezpieczonego za ten miesiąc.

Wynagrodzenie za miesiąc październik 1986 r. wynosi zatem 36.015 zł.

Jeżeli chodzi o wynagrodzenie za miesiąc grudzień 1986 r, to do wynagrodzenia ubezpieczonego należy doliczyć kwoty: 10.000 zł z tytułu premii i kwotę 16.456 zł opisanej jako „kiermasz”. Składniki opisane jako „kiermasz” dodawane były zarówno przez biegłego jak i organ rentowy w pozostałych okresach np. w marcu 1988 r. Kwoty kiermasz i premia zostały przeniesione przez pracodawcę do rubryki razem (co nie oznacza, że zostały zdublowane) i winny zostać uwzględnione.

Wynagrodzenie za miesiąc grudzień 1986 r. wynosi zatem 77.366 zł (nie uwzględniono składnika w wysokości 240 zł co nie było sporne)

Wyliczenie kapitału początkowego ubezpieczonego przedstawia się następująco ;

ROK	Zarobki ubezpieczonego	Przeciętne wynagrodzenie	Wskaźnik wysokości Podstawy wymiaru
1979	39.185,00	63.924,00	61,30 %
1980	47.965,00	72.480,00	66,18 %
1981	68.080,00	92.268,00	73,79 %
1982	79.684,00	139.572,00	57,09 %
1983	118.117,00	173.700,00	68,00 %
1984	187.070,00	202.056,00	92,58 %
1985	282.071,00	240.060,00	117,50 %
1986	392.096,00	289.140,00	135,61 %
1987	356.673,00	350.208,00	101,85 %
1988	619.483,00	637.080,00	97,24 %
Razem			87,13 %

Podstawa wymiaru kapitałą początkowego wynosi :

$$1.220,89 \text{ zł} \times 87,13 \% = 1.063,76 \text{ zł}$$

Współczynnik P – 65,52 %

Wysokość kapitału początkowego wynosi:

$$293,01 \times 65,52 \% = 191,98 \text{ zł}$$

$$271 \text{ m-cy} \times 1,3 \% : 12 \times 1.063,76 \text{ zł} = 312,30 \text{ zł}$$

$$8 \text{ m-cy} \times 0,7 \% : 12 \times 1.063,76 \text{ zł} = 4,96 \text{ zł}$$

Razem: 509,24 zł

509,24 zł x 209 m-cy = 106.431,16 zł – wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999 r.

W tym stanie rzeczy, w oparciu o przywołane przepisy prawa oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżone decyzje, w ten sposób, że ustalił, że wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999r wynosi 106.431,16 zł.

(-) SSR del Magdalena Kimel